

Bo? Zaman Engelleri Ölçe?i K?sa Form

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bo? Zaman Engelleri Ölçe?i K?sa Form*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18154>

Özet

Bo? Zaman Engelleri Ölçe?i K?sa Formu (BZEÖ-KF), bireylerin bo? zaman faaliyetlerine kat?l?m?n? k?s?tlayan alg?lanan engelleri ölçmek amac?yla geli?tirilm? psikometrik bir araçtır. Bu k?sa form, mevcut daha uzun ölçeklerin getirdi?i zaman ve uygulama zorluklar?n? azaltmay? hedefleyerek, ara?t?rmac?lara ve uygulay?c?lara daha h?zl? ve verimli bir de?erlendirme imkanı sunmaktadır. Ölçe?in geli?tirilmesi ve yap? geçerli?inin test edilmesi, 2020 y?l?nda Gürbüz, Öncü ve Emir taraf?ndan ger?ekle?tirilen bir çal??ma ile bilimsel literatüre kazand?r?lm??tır.

Bu araç, bireylerin ki?isel, ki?ileraras? ve yap?sal düzeylerde kar??la?t?klar? k?s?tlamalar? belirleyerek, Bo? Zaman Engelleri teorisi çerçevesinde önemli bir katkı sağlamaktadır. Ölçe?in temel amac?, yap? geçerli?i kan?tlanm??, güvenilir bir k?sa form sunmaktır.

Anahtar Kelimeler

Bo? zaman, Bo? Zaman Engelleri, K?sa Form, Yap? Geçerli?i, Spor, Psikometri, Geli?tirme.

Yazarlar

Gürbüz, B., Öncü, E., Emir, E.

Amaç

Bo? Zaman Engelleri Ölçe?i K?sa Formu'nun temel amac?, bireylerin bo? zaman aktivitelerine kat?l?m?n? sekteye u?ratan veya tamamen engelleyen faktörleri h?zl? ve do?ru bir ?ekilde tespit etmektir. K?sa formun geli?tirilme süreci, orijinal ölçe?in kapsamlı???n? korurken, uygulama süresini k?saltarak özellikle geni? örneklemeler üzerinde yap?lan ara?t?rmalar için pratiklik sağlay? amaçlanm??tır.

Ölçek, bo? zaman kat?l?m?n? engelleyen faktörleri sistematik olarak inceleyerek, bu engellerin do?as?n? anlamaya yard?mc? olur. Elde edilen veriler, bo? zaman politikalar?n?n geli?tirilmesi ve bireylerin aktif ya?am tarzlar?n? destekleyici programlar?n olu?turulmas? aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Yap?

Ölçek, bireylerin bo? zaman tercihlerini ve kat?l?m düzeylerini etkileyen engelleri ölçen çok boyutlu bir yapıyı temel alır. Bo? Zaman Engelleri genellikle üç ana kategori altında incelenir: ?çsel (Intrapersonal), Ki?ileraras? (Interpersonal) ve Yap?sal (Structural) engeller.

?çsel Engeller: Bireyin kendi iç dünyas?ndan kaynaklanan, tutum, stres, yetenek eksikli?i veya

suçluluk duygusu gibi k?s?tlamalard?r.

Ki?ileraras? Engeller: Di?er insanlarla ili?kilerden kaynaklanan, uygun partner bulamama veya sosyal destek eksikli?i gibi k?s?tlamalard?r.

Yap?s?sal Engeller: Bireyin kontrolü d???ndaki çevresel veya zamansal faktörlerdir; örne?in, maliyet, tesis eksikli?i, zaman yetersizli?i veya ula???m zorluklar?.

K?sa Form, bu teorik yap?n?n temel boyutlar?n? daha az say?da madde ile temsil ederek, geçerli ve güvenilir bir ölçüm sa?lamay? hedefler.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirilme çal???mas?nda (Gürbüz vd., 2020), k?sa formun yap? geçerli?i detayl? olarak incelenmi?tir. Yap? geçerli?i, ölçek maddelerinin teorik olarak ölçmesi beklenen psikolojik yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini gösteren temel bir göstergedir.

Yap?lan analizlerde, k?sa formun orijinal ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? koruyup korumad??? test edilmi?tir. Bu süreçte genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak, ölçe?in boyutlar?n?n kuramsal modellerle uyumu incelenmi? ve kabul edilebilir uyum indeksleri rapor edilmi?tir. Bu durum, k?sa formun teorik olarak tutarl? bir ölçüm arac? oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal???malar?, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı madde setleriyle tutarl? sonuçlar üretme kapasitesini göstermektedir. Gürbüz ve ark. (2020) taraf?ndan yürütölen çal???mada, k?sa formun iç tutarl?l???n?n ölçölmesi amac?yla genellikle Cronbach Alfa katsay?s?n?n hesapland??? varsay?lmaktad?r.

Yüksek iç tutarl?l?k de?erleri, ölçe?i oluşturan maddelerin ayn? yap?y? ölçme konusunda homojen oldu?unu gösterir. Ölçe?in k?sa form olmas?ndan dolayı, maddelerin dikkatlice seçilmesi ve tutarl?l??? en üst düzeyde korumas? gereklidir.

Faktör Analizi

Bo? Zaman Engelleri Ölçe?i K?sa Formunun faktör yap?s?n? belirlemek amac?yla Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm???r. Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi temel boyutlar alt?nda topland???n? ve bu boyutlar?n teorik olarak beklenen ?çsel, Ki?ileraras? ve Yap?s?sal engeller ayr?m?n? destekleyip desteklemedi?ini ortaya koyar.

K?sa formun geli?tirilmesi s?ras?nda, genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak, ölçe?in orijinal çok faktörlü yap?s?n?n k?salt?lm?? versiyonda da geçerli oldu?u istatistiksel olarak

kan?tanm??t?r. Bu, ölçe?in yap?sal sa?laml???n? ve kuramsal temellere uygunlu?unu gösteren merkezi bir ad?md?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Mevcut bir ölçe?in k?salt?lm?? formunun psikometrik özelliklerinin test edilmesi ve geli?tirilmesi).

Format: Orijinal çal??man?n detaylar? eksik olmas?na ra?men, bu tür psikolojik ölçekler genellikle 5'li veya 7'li Likert Tipi derecelendirme format?n? kullan?r (Örn: "Kesinlikle Kat?l?yorum"dan "Kesinlikle Kat?lm?yorum"a).

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Genç ve Yeti?kin popülasyonlar (Bo? zaman aktivitelerine kat?lan veya kat?lmak isteyen bireyler).

Ya? Grubu: Genellikle 18 ya? ve üzeri (Yeti?kin Örneklemeler).

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma, spor ve performans ara?t?rmalar? ba?lam?nda yürütüldü?ünden, örneklem bo? zaman ve spor aktivitelerine ilgi duyan bireylerden olu?tu?u varsay?lmaktadır.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Envanteri.

Anahtar Kelimeler

Bo? Zaman Engeli, Yap?sal Engeller, Psikometri, Ölçek Geli?tirme, Güvenilirlik, Geçerlilik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Belirtilmemi?tir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Esra EM?R (Sorumlu Yazar) için emiresraa@gmail.com.

Yaz??ma Adresi: Kaynak makalede belirtilen kurumsal adres kullan?lmal?d?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2020 (Yay?n y?l?).

?zinler ve Ücret: Ölçek akademik bir dergide yayımlanmış ve genel akademik araştırma amaçlı kullanılm için genellikle yazarlardan izin alınması gerekmektedir. Ticari kullanım için ek ücret ve izinler gerekebilir. Detaylar için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [bos-zaman-engelleri-olcegi-kisa-form-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/wp-content/uploads/2020/05/bos-zaman-engelleri-olcegi-kisa-form-toad.pdf)

Kaynaklar

Gürbüz, B., Öncü, E. ve Emir, E. (2020). Bo? Zaman Engelleri Ölçe?i: Kısa Formunun yapı geçerliliğinin test edilmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 11(2), 120-131. DOI: <http://dx.doi.org/10.17155/omuspd>.

Bo? Zaman Engelleri Ölçe?i Kısa Form Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri, sağlanan kaynak içerikte bulunmamaktadır. Ölçek maddelerinin tamamına erişim için yukarıda belirtilen akademik referans makaleye başvurulması gerekmektedir.